

нагласим да уз све тешкоће и проблеме везане за проширење европског правног простора уласком нових демократских земаља у њега, ми својим учешћем том процесу дајемо позитиван замах, отварајући му нове перспективе. Не можемо да не приметимо да, док се „стара Европа“ креће ка продубљивању правних основа државе и друштвеног живота, нове демократске земље иду ка проширењу правног простора. Проширење, пре свега, подразумева обиман развој. Али овај се развој одвија на авангардним положајима борбе за право, тј. тамо где се мора превазићи највећи отпор друштвене средине. А та се околност мора имати у виду приликом анализе и оцењивања деловања уставноправних тела нових демократских земаља из перспективе високих захтева савременог конституционализма.

Професор докторОливера Вучић

Судија Уставног суда Републике Србије

Професор докторДраган М. Стојановић

Судија Уставног суда Републике Србије

ЕВРОПСКИ МОДЕЛ УСТАВНОГ ПРАВОСУЂА – Постојање и перспективе –

1. Европско уставно правосуђе и његове претпоставке Под уставним судством уопште разуме се институционализација посебног правосуђа усмереног на очување и спровођење устава. Данас сви политички системи, који се заснивају на правној државности, начелно полазе од премисе о супремацији устава над законом и осталим прописима, при чему утврђују различите начине, процедуре и органе који ће обезбедити првенство устава. Уставно судство или уставно правосуђе јесте оригинална институција европског континенталног права којој су намењене функција опште контроле подуставног права, с једне, и посебна заштита устава, путем специјалних уставносудских процедура, с друге стране. Функција нормативне контроле права централизована је код посебног органа. Одлучујућа новина Уставног суда Аустрије, како наводи Бригите Бирлајн, заменица председника Уставног суда Аустрије, била је у томе што се компетенција испитивања уставности закона и, у случају њихове супротности уставу, њихово укидање, као противуставних, концентрише код једног институционално самосталног и за уставноправна питања специјализованог суда, и тиме од њега бива монополизована.

Ширином својих контролно-заштитних функција и компетенција, те правном снагом својих одлука, уставно судство надилази сличне правно-политичке и правосудне институције које контролу и заштиту устава остварују било као главни било као акцесорни задатак. У сваком случају, данас у Европи већина држава познаје институцију уставног суда или њему сличног органа који располаже неком од суштинских компетенција уставне контроле, пре свега, испитивањем уставности закона, које се